

ԶԱՅԼՏ ՀԱՐՈՒՏԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

CXLVII

Նեխար հին օրերու՝ Լ արուեստի ազնուագոյն,
Կապտուած, սակայն կասաւեալ, շուրջ փռուած,
Որբութիւն ազդող բոլոր արտերուն,
Տիպար՝ արուեստի, որ վասն հրնութեանց
Հռոմ երջողներուն, կը հեղու փառաց
Լոյս մ'իսկ բացուածքէ մ'զինք պաշտողներուն,
Սեղաններ կան հոն՝ վարդաբանով ըստած
Աղօթքի համար: Հանաւ փնտռողներուն
Այլերն կը հանգչին երջակայ յարգուած կիսանդրիներուն:

CXLIII

Զնդան մ'անա, որուն լոյսին մէջ աղօս
Ի՞նչ կը տեսնեմ ես — ոչինչ — նայէ դեռ,
Կը տեսնեմ երկու ձեւեր ըստերոս —
Զոյգ կղզիացուած մտաքննորհներ,
Այդպէս չէ. այլ՝ պարզ կ'եստեն իմ աչիւնը,
Ծեր մարդ մ'ու կին մը թարմ ու գեղանի,
Թարմ կաթնու մօր արեան երակներն
Նեկսար արտադրող — ի՞նչ կ'ընէ հոն անի,
ձեւակ ծոցն բաց, եւ պարանոցն իր հոլանի:

CXLIX

Կ'ուռչի խոր աղբիւրն նման ջահիլ կեանքին,
Որու արտին վրայ եւ անոր արտէն
Առինք առչի քաղցր սնունդ՝ երբոր կիներն
Օրհնուած մայր եղաւ, անմեղ աչի մ'դէմ,
Երբ սուլող լացն իսկ մանուկի մ'շուրթէն
Կը սպասէ խինդի ըզգացումին մեր,
Մարդ անգէտ է, մայրն երբ կը նկատէ
Թ' օրհանին մէջ իր կոկոնն կ'արձակէ
Տերեւ, պտուղն ի՞նչ պիտ' ըլլայ, ո՛վ գիտէ — Կայէ՞նք եւային էր:

CL

Բայց ջահիլն հոս սնունդ կու տայ ծերուկին
Կաթն, որ ստացած էր նրւէր հօրմէն իր,
Ան կու տայ փոխան իր արեան տուրքին,
Իր ծնունդովն առած: Ո՛չ, հայրն չի մեռնիր

Քանի ջերմ, աղուռ արինն հրակամիր,
Առողջ եւ մախուր ըզգացմունք կրնայ՝ սալ
Հոսանքովն իր բարձր՝ աւելի քան Նիլն —
Եզիպտական գետն — ակէն այդ զուլալ
Ըմպէ՛ 'ւ ապրէ, ո՛վ ծեր, չես գտնի բախտն այդ դրախտին մէջն ալ:

CLI

Աստղային հէփաթն Ծիրկաթնի նամբուն՝
Զունի պարզութիւնը քու պատմութեան.
Քուկդ Աստղաբոյլ մ'է շողով քաղցրագոյն,
Սրբազան բնութիւնն աւել՝ յաղթական
է հոս իր կարգին դէմ ... քան ք'անհունութեան
Անունջէն եկող փաստովն իր շողփն ...
Օ՛, սուրբ դայեակ, հոսէ՛դ կաթ մ'անգամ
Պիտի անվրէպ հասնի հօրդ մտքին
Լեցնելու կեանքով ակն, երբ մեր հոգին միանայ՝ ս'եզերփն:

CLII

Տկար կայսր Ադրիանոս բարձր ամբարտալ,
Կապկում Եզիպտոսի հին կոթողներու,
Տըխեղծութեան իբր հսկայ օրինակ.
Իր տիպն է քանա՛ն Նեղոսին, հեռո՞ւ,
Հսկայ հմուտն ձախորդ գործ արդիւններու
Վառն Տիտաններու՝ 'ւ իր ունայն փռուն
Շինեց ան կառոյցն այդ հսկայական.
Ինչպէ՛ս կը հեզնէ նայումսն իմաստուն՝
Դիտելով հսկայ ծրնունդն այդպիսի պատկերի մ'ցայտուն:

CLIII

Քայց Գմբէթն անա — զարմանք. լայնածիր.
Քովն խուցն Անահայ — հրաշալի մեհեան.
Քրիստոսի խորանն՝ վերեն վկայեն իր,
Տեսած եմ հրաշքը Եփեսոսեան,
Սիւներն իր ցրուած մէջն ամայութեան,
Իրենց շուրթն մէջ բորենի, շնագայլ:
Տեսած եմ շրջել եւ Այա - Սօփիան՝
Արեւին բացած պապրդուն իր փայլն,
Սրբաւանին մէջ երբ կ'աղօթէին Թուրքերն բռնաւոր:

CLIV

Դուն տանարներէն հին եւ սեղաններէն նոր,

Կեցած ես մինակ — չէ, ինչ քեզ նըման,
 ձիւղ եւ սուրբ Աստուծոյ դուն արժանաւոր:
 Կործան Սիոնէն ասդին՝ երբոր Ան
 Լեց քաղաքն իր առջի սրբութեան,
 Ի՞նչ կրնար ըլլալ՝ հողէ կառուցուած՝
 Իր փառ ին արժան եւ իր վեհութեան —
 Զօրութիւն, Փառք, Գեղ՝ ողջ համախմբուած
 Են մէջը անեղծ պաշտման տապանին այս յաւերժական:

CLV

Մտիւր — չի ճգմեր միտք իր մեծութիւնն,
 Ինչո՞ւ — չի պակսիր չափն այդ մեծութեան,
 Բայց անելով միտք ոգով այդ տեղւոյն՝
 Վիթխարի անով, կրնայ զսնել ան
 Կայան մ՝ ուր յոյսերդ անմահութեան
 Սրբաւանին մէջը մընան մի պահ.
 Իսկ դուն ալ օր մը 'թէ ըլլաս արժան
 Կենալ Աստուծոյ դէմ, ինչպէս հոս հիմա
 Իր Սուրբ Սրբութեանց դէմը կը կենաս, չըփօրէ քեզ անն:

CLVI

Կ'առաջանաս, բայց քայլիդ հետ կարծես՝
 Կը բարձրանաս դուն փառահեղ մի լեռ,
 Մեծ շրջապատեամբն որ պատրելով քեզ՝
 Անող մեծութեամբ, որ իր մէջ գրկէր
 'ւ իր անհունութեան մէջ ներդաշնակէր —
 Շեղ մարմար, գոյներ, մասունքներ ոսկեայ.
 Զահեռով լուսեղ — վեհ գմբէթն պսակէր
 Երկրային կառոյցն հաստատ՝ հողին վրայ,
 Կասարն որուն բայց ամպերէն վեր կը սուրայ:

CXVII

Զննելու համար բայց մեծ *ամբողջն* այդ,
 Պէտք է անպայման վերածես մասանց
 Ինչպէս ովկիանոսն կ'ընէ ծոցեր շաւ
 Աչքին հարց տրուող — հոգւոյդ աչքն հոս բաց
 Մօտիկ իրերուն, մտածմանդ դիր սանձ,
 Մինչեւ միտքդ ընէ սիրտդ վերանաս՝
 Պերնախօսութեամբը իր յայտնասաց,
 Հըգօր չափերով, սակայն մաս առ մաս
 Զի պիտ' չըգար միանուագ այդ փառն աննուագ:

CLVIII

Մեղքն իրը չէ, այլ փուկ: Զգայարանքը մեր
 Աստիճանաբար կ'ըմբռնե միայն,
 Կարծես զգացումնիս ըլլար գերիվեր՝
 Տկար միջոցէն մեր արայայտման.
 Հակառակ ասոր, շէնքն այս շողանման,
 Ահեղ մեծութեամբ պատրանք կ'թուի աչքին,
 Եւ կ'անգոսնէ մեր փոքրութիւնն բնութեան ...
 Մինչեւ անելով հունը մեր մտքին,
 Ըմբռնումի լրբի չափին հասնի հոգին:

CLIX

Կեցիր ուրեմն եւ միտք լուսաւորէ,
 Պեմումդ այդ կրնայ աւելին տալ հեղ
 Քան հիացման հանդիմ, քան Ահն, որ կ'նուիրէ
 Վայրն այդ պատճառնի, կամ ալ պարզապէս
 Կ'զովէ Արուեստն 'ւ իր վարպետները վէս,
 Զոր նախորդներու ոչ միտքն եւ ոչ ձեռքն
 Պիտ' կարենային բերել զայն հանդէս,
 Վրսեմ Ակէն խոր՝ ուրկէ մարդուն խելն
 Դուրս հանէր ոսկի աւազը, որպէս Գաղափարի բերք:

CLX

Ու վասիկանը երթանք - տեսնելու
 Լայսկոնի տանջանքն՝ ազնւացնող ցան,
 — Հօր սէրն ու մահուան տաճարն իրարու
 Զօդուած՝ անմահի մ' համբերմամբ անբաւ,
 — Զո՛ւր պայքար, զուր, որ մեղմել չկրցաւ
 Շուրջն իր գալարուն վիշապին պրկանքն,
 Այլ աւելի եւս պրկումն սասկացաւ,
 Ու խժողութ փառքին տրած տրայտանքն
 Բերաւ հոգեվարքն, մինչեւ շնչահաս ըսպառեցաւ կեանքն:

Թրգմ. Մ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ԼՈՐԵՆ ՊԱՅՐԸՆ

(Մեղացեալ յայտարարիւ)

